

\*Z04E9B8F2A8

\*



## Raadsvoorstel

Onderwerp	Herplaatsing carillon
Zaaknummer	Z/20/35568
Documentnummer	INT/21/1035365
Portefeuillehouder	C. Koers-de Graaf
Portefeuille	Erfgoed
Behandelend ambtenaar/afdeling	MO/R. Dekker
Telefoon	5181
E-mail	r.dekker@zevenaar.nl

### 1. Samenvatting

In 1958 schonken de inwoners van de gemeente Zevenaar een carillon aan de gemeente en dit heeft bijna 60 jaar lang op het dak van het oude gemeentehuis aan het Raadhuisplein gestaan. Sinds 2015 staat het in opslag in verband met de verkoop van het oude gemeentehuis en de verhuizing naar de Kerkstraat. Wij willen het herplaatsen op het nieuwe gemeentehuis en weer in gebruik nemen. Omwonenden zijn geïnformeerd en wij hebben een testmoment georganiseerd. Daarnaast hebben wij alternatieve locaties onderzocht en geven onze overwegingen daarover aan u mee.

### 2. Raadsvoorstel

Wij adviseren u:

1. Het carillon te herplaatsen op het Turmac kantoorgebouw (gemeentehuis Kerkstraat).
2. Hiertoe het bestaande krediet 'vierde verdieping gemeentehuis' in te zetten.

### 3. Waarom naar de raad

De raad heeft op grond van artikel 189 van de Gemeentewet het budgetrecht.

### 4. Doelstelling en beoogd resultaat

Herplaatsing carillon.

### 5. Argumenten en alternatieven

#### 5.1 Plaatsing op het gemeentehuis doet het meest recht aan de oorspronkelijke schenking

Bijna 60 jaar, van 1959 tot de verwijdering in 2015, klonken ieder kwartier de klanken van het carillon in Zevenaar. Het carillon hoort bij Zevenaar. Het is een Nederlands product, exclusief voor Zevenaar ontworpen en gebouwd door Koninklijke Eijsbouts, de grootste klokkengieterij en fabriek van torenuurwerken ter wereld. Het is in 1958 aan de stad geschonken door de besturen van de Bouwstichting Zevenaar en de stichting Herbouw Zevenaar. Het carillon telde oorspronkelijk 24 klokken, later uitgebreid tot 30 stuks, zodat het nog meer melodieën kon spelen. Kortom, een bijzonder cadeau dat opnieuw een plaats in Zevenaar verdient.

In augustus 2020 hebben wij geopperd het carillon terug te plaatsen op het dak van ons gemeentehuis aan de Kerkstraat. Geredeneerd vanuit de gedachte achter de oorspronkelijke schenking, ligt een verbinding van het carillon met het gemeentehuis nog steeds voor de hand. De muurschildering uit de raadszaal in het oude gemeentehuis op het Raadhuisplein bevat een allegorie, die een verbinding met de klokken van het carillon symboliseert (zie bijlage 4). Een kopie van deze muurschildering bevindt zich in de leeszaal van de raad in ons nieuwe gemeentehuis. Omdat het pand gemeentelijk eigendom is vergemakkelijkt dit tenslotte plaatsing, gebruik en onderhoud.

Voor de herplaatsing van het carillon hanteren wij de volgende uitgangspunten:

- We willen een plek die zo veel mogelijk recht doet aan de oorspronkelijke schenking.
- We laten het carillon twee maal per dag gemiddeld 5 minuten spelen, om 12.00 en om 18.00 uur. Deze frequentie ligt fors lager dan voorheen. Op feestdagen zoals Koningsdag of Bevrijdingsdag kan er sprake zijn van een extra speelmoment, maar in principe niet 's avonds en zeker niet 's nachts.
- Met een testmoment informeren wij direct omwonenden over klank (en beoogd volume) voordat wij tot plaatsing overgaan. Voor het gemeentehuis is dit testmoment op 15 juni 2021 georganiseerd. Voor de Andreaskerk biedt het huidige klokkengeluid omwonenden een indicatie.

Opgemerkt moet worden dat de locatiekeuze niet perse de bepalende factor voor het door omwonenden ervaren volume is. Zie bijlage 3 voor een nadere toelichting.

Wij hebben, naast het gemeentehuis aan de Kerkstraat, de volgende locaties onderzocht en beoordeeld:

- Op de oude raadzaal aan het Raadhuisplein (de oorspronkelijke plek).
- In een stelling op het vernieuwde Raadhuisplein.
- In de toren van de Andreaskerk.

	Argument(en)	Kanttekening(en)	Beoordeling
1. Gemeentehuis Kerkstraat	Doet in onze ogen het meest recht aan de intentie van de oorspronkelijke schenking. Gebouw is in eigendom. Hoge positie, brede spreiding van het geluid.	Het gemeentehuis ligt aan de rand van het centrum. Het geluid zal niet tot het Raadhuisplein dragen (e.e.a. afhankelijk van windrichting). Het carillon is vanwege de hoogte beperkt zichtbaar.	★★★
2. De oude raadzaal	Nabij de oude raadzaal is de oorspronkelijke plek van het carillon.	De ontwikkelaar geeft geen toestemming. De toekomstige vereniging van eigenaren kan nog niet over plaatsing op het pand beslissen.	★
3. Raadhuisplein	Midden in het centrum.	Voor het geluidsbeeld niet ideaal: <ul style="list-style-type: none"><li>- Het plein is omsloten door bebouwing, wat leidt tot galm.</li><li>- Plaatsing kan enkel aan de randen, omdat plaatsing in het midden het gebruik van het plein hindert (o.a. de markt). Dit betekent dus plaatsing dicht bij de bebouwing.</li></ul> Plaatsing op het Raadhuisplein kan daarmee alleen als het volume geminimaliseerd wordt.	★
4. Toren Andreaskerk	Hoge positie, dicht bij het centrum.	Het carillon is niet zichtbaar. De klankgaten van de toren zijn naar beneden gericht, wat een minder brede spreiding van het geluid geeft. Het kerkbestuur wil in principe meewerken, maar afspraken moeten nog wel uit onderhandeld worden.	★★



2.1 In het bestaande krediet 'vierde verdieping gemeentehuis' resteert voldoende budget  
Zie paragraaf 9, 'kosten baten en dekking'.

## 6. Hoe gaan we dat bereiken en is evaluatie nodig?

Na besluitvorming over het krediet, doorlopen wij de formele vergunningenprocedure. Voor herplaatsing van het carillon is een omgevingsvergunning nodig. De vergunningenprocedure staat open voor bezwaar en beroep.

Ondertussen wordt het carillon gerestaureerd en voor plaatsing klaar gemaakt. Wij verwachten dat het carillon uiterlijk begin 2022 geplaatst kan worden.

## 7. Klimaat en duurzaamheid

Het carillon betreft "onversterkt muziekgeluid" en valt niet onder de geluidsbepalingen van het Activiteitenbesluit. Voor het gebruik van de carillon conformeren wij ons voor wat betreft geluid aan datgeen gesteld in artikel 4:5 van onze APV. Wanneer na plaatsing geconstateerd wordt dat normen overschreden worden, laten wij het carillon zodanig afstellen dat het onder de gestelde norm blijft.

## 8. Communicatie

Omwonenden van het gemeentehuis hebben wij over ons voornemen geïnformeerd met bijgevoegde nieuwsbrieven (bijlagen 1 en 2). In juni 2021 hebben wij met behulp van een proefopstelling (geluidsapparatuur) omwonenden een indruk gegeven van klank en volume van het carillon. In bijlage 3 is een samenvatting van de hierop binnengekomen reacties opgenomen.

Omwonenden informeren wij over uw besluit en de eventuele planning via de gebruikelijke kanalen. Voor de daadwerkelijke plaatsing organiseren wij een formeel moment.

## 9. Kosten, baten en dekking

De kosten voor restauratie en herplaatsing van het carillon worden geraamd op € 35.000,-- tot € 45.000,--, afhankelijk van de locatie.

Uit het bestaande krediet voor de installaties en inrichting van verdieping 4 van het gemeentehuis (nummer 7004) resteert een bedrag van € 61.543,--. Wij stellen voor de eenmalige kosten van restauratie en herplaatsing uit dit krediet te bekostigen. Na afronding van restauratie en herplaatsing van het carillon sluiten wij het krediet op de gebruikelijke wijze via de P&C cyclus af, waarbij het restant terugvloeit naar de algemene middelen.

Voor beheer- en onderhoudskosten van het carillon nemen wij een jaarlijks bedrag van € 2.000,-- op in de begroting.

## 10. Bijlagen

De volgende bijlagen horen bij dit voorstel:

Volgorde	Documentnummer	Naam
1.	INT/20/976708	Nieuwsbrief omwonenden gemeentehuis Kerkstraat, augustus 2020.
2.	UIT/21/1030900	Bewonersbrief aankondiging testmoment, juni 2021.
3.	INT/21/1035876	Ervaringen testopstelling 15 juni 2021.
4.	INT/20/953491	Achtergrond informatie, historie van het carillon.

Burgemeester en wethouders van Zevenaar

De secretaris  
Danielle Jansen

De burgemeester  
Lucien van Riswijk

# Raadsbesluit

**Onderwerp** Raadsvoorstel herplaatsing carillon  
**Zaaknummer** Z/20/355568  
**Documentnummer** INT/21/1035365

De raad van de gemeente Zevenaar;

overwegende dat;

Het carillon opnieuw een plaats in Zevenaar verdient.

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Zevenaar:

Gelet op artikel 189 van de Gemeentewet.

besluit:

1. Het carillon te herplaatsen op het Turmac kantoorgebouw (gemeentehuis Kerkstraat).
2. Hiertoe het bestaande krediet 'vierde verdieping gemeentehuis' in te zetten.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Zevenaar,  
gehouden op 29 september 2021.

De griffier De burgemeester  
W. van der Vlies L.J.E.M. van Riswijk